

Afdeling Communicatiewetenschap

Media in het Publieke Domein

Modulehandleiding 2013

Algemeen

Docent:	Dr. A. S. Walter (e-mail: a.s.walter@vu.nl)
Bijeenkomsten:	Maandag 11:00-12:45 Woensdag 11:00-12:45 Vrijdag 11:00-12:45
Plaats:	Maandag BV-0H20 Woensdag WN-M623 Vrijdag WN-C669
Omvang:	6 ECTS
Niveau:	Keuzevak Bachelor
Toetsing:	Tentamen, werkgroepopdracht en participatie
Literatuur:	Diverse wetenschappelijke artikelen

Doelstelling

Na afloop van het vak Media en het publieke domein kan de student:

- concepten en hypothesen uit gangbare en minder gangbare theorieën over communicatieprocessen vlot toepassen op actuele mediagerelateerde vraagstukken in de publieke sfeer;
- vanuit een theoretisch kader analyseren hoe thema's en problemen die via oude en nieuwe media aan de orde worden gesteld, afhankelijk van hun "framing", doorwerken op de publieke meningsvorming;
- reflecteren op de kwaliteit van (de berichtgeving via) diverse oude en nieuwe media en het effect daarvan op de kwaliteit van de publieke sfeer;
- vraagstukken waarmee spelers in het publieke domein worstelen vertalen naar onderzoekbare vragen;
- onderbouwen welke onderzoeksdesigns geschikt zijn voor het beantwoorden van welke onderzoeksvragen in de publieke sfeer.

Inhoud

Hoe functioneren media in het publieke domein? Met het oog op het schrijven van een bachelorscriptie in de publieke sfeer ('public sphere', 'Öffentlichkeit') passeren in deze cursus de belangrijkste theorieën en onderzoeksmethoden daarover de revue. Kerntheorieën zoals agenda setting, framing en indexing vormen het vertrekpunt, maar daarnaast is er ook aandacht voor iets minder prominente theorieën zoals het third person effect, de zwijgspiraaltheorie of de bandwagon-underdog theorie. Aan bod komt welke criteria gebruikt kunnen worden om de aard en de kwaliteit van het informatieaanbod (teksten en beelden) via oude en nieuwe media te onderzoeken en te beoordelen. Daarbij gaat het zowel om criteria vanuit het gezichtspunt van belanghebbenden (bijvoorbeeld objectiviteit, volledigheid), als om criteria vanuit het gezichtspunt van de publieke meningsvorming (bijvoorbeeld begrijpelijkheid, pluriformiteit). In de colleges wordt nadrukkelijk aandacht besteed aan onderzoeksvragen over de rol van media in de publieke sfeer die in de communicatieberoepspraktijk leven, bijvoorbeeld bij belanghebbende organisaties, bij hun campagnemanagers en persvoorlichters, bij journalisten, of juist bij hun publiek. Te denken valt aan vragen zoals: welke landen, bedrijven, ministeries, of politieke partijen slagen er in aandacht te trekken via de media? Welke frames strijden in de media om de voorrang? Hoe werkt mediaberichtgeving door op de publieke meningsvorming, en op de reputaties van bedrijven, ministeries of politieke partijen? Wie volgt wie in het publieke debat? Is het publieke domein geworden tot een mediocratie of een kakofonie? Worden klassieke media minder belangrijk of juist belangrijker nu iedereen via de eigen mobiele telefoon als zelfstandig journalist kan optreden? Nemen apathie en cynisme toe, of juist extremisme en polarisatie? Naast theoretische verdieping wordt in dit vak stilgestaan bij de vraag met welke onderzoeksmethoden dergelijke vraagstellingen kunnen worden beantwoord.

Werkwijze

In de bijeenkomsten worden een aantal belangrijke teksten over politieke communicatie besproken. **De te bespreken teksten dienen vooraf grondig bestudeerd te worden. Van studenten wordt een actieve inbreng verwacht tijdens het werkcollege. De werkgroep kent twee deadlines, de inleverdatum van het onderzoeksvoorstel en het referaat. De tweede bijeenkomst van de eerste week zal een intekenlijst voor het referaat worden gecirculeerd, het is aan de student om zich in te schrijven op een moment dat hij/zij ook beschikbaar is. Van studenten wordt verwacht dat ze de deadlines in acht zullen nemen.** Hier tegenover staat dat de student mag verwachten dat de docent goed voorbereid is en haar afspraken zal nakomen.

Vanaf de tweede week zal elke bijeenkomst worden ingeleid door een referaat. Dit zal een groepsreferaat zijn, het aantal groepsleden is afhankelijk van de werkgroepomvang. Een referaat mag maximaal 15 minuten duren. Een referaat heeft in elk geval de volgende bestanddelen:

- een beknopte weergave van de te bespreken stof (dit mag niet langer dan 5 minuten duren);
- een kritisch oordeel over de literatuur van de bijeenkomst;
- een formulering van de belangrijkste vragen van de bijeenkomst;
- een inhoudelijke en onderbouwde stelling op grond van de literatuur over een bepaald verschijnsel die in de betreffende week aandacht krijgt.

De nadruk dient te liggen op een kritische en evaluatieve analyse van de tekst. Bij de presentatie dient gebruik te worden gemaakt van een 'hand-out', of van 'powerpoint'. Na afloop dient de presentatie op blackboard geplaatst te worden. Het referaat dient voldoende te zijn. Het is belangrijk om de tweede bijeenkomst aanwezig te zijn aangezien dan de referaten ingedeeld zullen worden.

De werkgroep wordt afgesloten met een onderzoeksvorstel van maximaal 3000 woorden. Dit is een individuele opdracht en een goede voorbereiding op de bachelorthesis. Het onderwerp van het onderzoeksvorstel moet in de werkgroep naar voren zijn gekomen, dit mag het onderwerp van het referaat zijn. In de werkgroep zal worden besproken waaraan een onderzoeksvorstel hoort te voldoen. In het algemeen hoort het voorstel uit de volgende onderdelen te bestaan:

- duidelijk geformuleerde onderzoeksvraag
- wetenschappelijke/maatschappelijk relevantie van het onderzoeken van deze vraag
- theoriegedeelte waarin de concepten uit de onderzoeksvraag worden omschreven en de relevante theorie/literatuur kort wordt besproken
- korte beschrijving van de casus die onderzocht gaat worden en waarom
- beschrijving onderzoeksmethode die gebruikt gaat worden en de verantwoording daarvoor

De opdracht dient in correct Nederlands te worden geschreven en **uiterlijk 18 maart** te worden ingeleverd. De werkgroepopdracht moet hardcopy in het postvak van de docent worden ingeleverd en online via blackboard. Opdrachten die te laat zijn zullen niet worden nagekeken.

Afronding en beoordeling

Een student heeft dit vak voldoende afgerond als deze aan de aanwezigheids -en participatieplicht heeft voldaan en gemiddeld een 5.5 voor het vak heeft behaald. Het cijfer bestaat voor 40% uit het werkgroepcijfer en 60% uit het tentamencijfer. Het werkgroepcijfer bestaat uit twee delen, het groepspresentatiecijfer en het onderzoeksvorstelcijfer, het eerste telt voor 20% mee en het tweede voor 80%. Voor de groepspresentatie zal aan de groep een aantal punten worden toegekend, die zij

onderling mogen verdelen. Als de groep geen verdeling voorstelt, zal het aantal punten gelijk over de leden worden verdeeld. Na afloop van het vak (uiterlijk 18 maart) is het niet meer mogelijk om bezwaar aan te tekenen op het groepsrepresentatiecijfer. De cijfers voor het onderzoeksvoorstel zullen op blackboard bekend worden gemaakt. Het tentamen vindt plaats op 25 maart en de herkansing vooralsnog op 6 juni. Het tentamen bestaat uit twee delen. Het eerste gedeelte bestaat uit meerkeuze vragen en het tweede gedeelte bestaat uit open vragen. Tijdens het tentamen wordt de voorgeschreven literatuur getoetst, de colleges van de docent en eventuele gastdocenten. De slides van de docent zullen achteraf op blackboard worden geplaatst. Ter voorbereiding zal het tentamen van vorig jaar kort worden besproken. De cijfers zullen binnen drie weken op blackboard worden geplaatst. De inzagedatum wordt nog bekend gemaakt.

Aanwezigheid:

Aanwezigheid bij de bijeenkomsten is verplicht. Er mogen maximaal twee bijeenkomsten gemist worden. 1 x afwezig heeft geen gevolgen, 2 x afwezig betekent een extra schrijfofdracht over de gemiste teksten, 3 x afwezig betekent einde deelname. De regel is dat men zich bij afwezigheid van tevoren afmeldt.

Programma

Maandag 4 februari: Introductie, Relatie Politiek en Media

- Swanson, David, L. (2004) 'Transnational trends in Political Communication: conventional views and new realities' in F. Esser & B. Pfetsch (eds.) *Comparing Political Communication; theories, cases and Challenges*, pp. 45-63. Cambridge: Cambridge University Press
- Street, J. (2005) Politics Lost, Politics Transformed, Politics Colonised? Theories of the Impact of Mass Media, *Political Studies Review*, Vol. 3, No. 1, pp. 17-33.

Woensdag 6 februari: Democratie en de Media

- Gurevitch, M. & Blumler, J.G. (1990) 'Political Communication and democratic values' in J. Lichtenberg (ed.) *Democracy and the Mass Media*, pp. 269-289. Cambridge: Cambridge University Press
- Baker, C.E. (2002), *Media, Markets and Democracy*. Cambridge: Cambridge University Press Chapter 6, Different Democracies and their media, pp. 129-153.

Vrijdag 8 februari: Geen les, i.v.m. Communicatietmaal

Maandag 11 februari: Publieke Opinie, Peilingen en Nieuwsberichtgeving

- Herbst, S. (1998) *Reading Public Opinion*, Chapter 3 Journalistic Views on Public Opinion, pp. 89-123. Chicago: The University of Chicago Press
- Irwin, G.A. & J. J. M. Van Holsteyn (2002) According to the Polls: The Influence of Opinion Polls on Expectations, *Public Opinion Quarterly*, Vol. 66, No. 1, pp. 92-104.

Woensdag 13 februari: Gastcollege Peter Kanne -Opinie en beleidsonderzoeker TNS NIPO

(<http://www.meulenhoff.nl/nl/p4c347eec0595f/100632/peter-kanne.html>)

- Artikel Peter Kanne en Reinier Heutink, *Volkscrant* 30 juni 2012
- Lezing, waarom het belangrijk is te weten wat het effect van peilingen is van Peter Kanne (verstrekt naderhand)

Vrijdag 15 februari: Framing, Agendasetting en Priming

- Scheufele, D.A. & D. Tewksbury (2007) Framing, Agenda Setting, and Priming: The Evolution of Three Media Effects Models, *Journal of Communication*, Vol. 57, No. , pp. 9-20.

- Behr, R.L. & Iyengar, S. (1985). Television news, real-world cues, and changes in the public agenda, *Public Opinion Quarterly*, Vol. 49, pp. 38-57.

Maandag 18 februari: Verkiezingsdebatten, Rol van de Moderator en Berichtgeving

- Matera, F. R. & M. B. Salwen (1996) Unwieldy Questions - Circuitous Answers - Journalists as Panelists in Presidential Election Debates, *Journal of Broadcasting & Electronic Media*, Vol. 40, No. 3, pp. 309-317.
- Benoit, W. & G. Hansen (2001) Presidential debate questions and the public agenda, *Communication Quarterly*, Vol. 49, No. 2, pp. 130-141.
- Benoit, W., Hansen G. J. & R. Verser A meta-analysis of the effects of viewing U.S. presidential debates, *Communication Monographs*, Vol. 70, Issue 4, pp. 335-350.

Woensdag 20 februari: Politieke Advertenties, Mediamarkten en Negative Campaigning

- Ansolabehere, S., Iyengar, S., Simon, A. & N. Valentino (1994) Does Attack Advertising Demobilize the Electorate?, *American Political Science Review*, Vol. 88, No. 4, pp. 829-838.
- Walter, A. S. (in press) Negative Campaigning in Western Europe: Similar or Different?, *Political Studies*

Vrijdag 22 februari: Issue Ownership en Nieuwsberichtgeving

- Petrocik, John. R. (1996) Issue Ownership in Presidential Elections with a 1980 Case Study, *American Journal of Political Science*, Vol. 40, No.3, pp. 825-850.
- Walgrave, S., Lefevre, J. & M. Nuytemans (2009) Issue Ownership Stability and Change: How Political Parties Claim and Maintain Issues Through Media Appearances, *Political Communication*, Vol. 26, No. 2, pp. 153-172.

Maandag 25 februari: Mediasystemen en Informatieomgeving

- Hallin, D. C. & P. Mancini (2004), *Comparing Media Systems*. Cambridge: University Press, 2004, Chapter 2-4, pp. 21-86.
- Aalberg, T., van Aelst, P. & J. Curran, (2010) Media Systems and the Political Information Environment: A Cross-National Comparison, *The International Journal of Press/Politics*, Vol.15, No.3, pp. 255-271.

Woensdag 27 februari: Machtsrelatie Journalist Politicus

- Strömback, Jesper and Lars W. Nord (2006) Do Politicians Lead the Tango? A Study of the Relationship between Swedish Journalists and their Political Sources in the Context of Election Campaigns, *European Journal of Communication*, Vol. 21, pp. 147-164.
- Van Aelst, Peter, Sehata, Adam and Arjen van Dalen (2010) Members of Parliament: Equal Competitors for Media Attention? An Analysis of Personal Contacts Between MPs and Political Journalists in Five European Countries, *Political Communication*, Vol. 27, pp. 310-325.

Vrijdag 1 maart: Gastcollege Jonathan van der Geer- persvoorlichter Tweede Kamerfractie ChristenUnie

- <http://www.christenunie.nl/nl/jonathan>

Maandag 4 maart: Macht van Beeld

- Grabe, M. E. & E. P. Bucy 'News and the visual framing of elections' in Graber, D.A (ed). *Media Power in Politics*, pp.169-183. Washington: CQ Press.
- Aday, S. (2011) 'The real war will never get on television: an analysis of causality imagery', in Graber, D.A (ed). *Media Power in Politics*, pp. 327-337. Washington: CQ Press.

Woensdag 6 maart: Media en Terrorisme

- Nacos, B. L. (2003) Terrorism as Breaking News: Attack on America, *Political Science Quarterly*, Vol. 118, No. 1, pp. 23-52.
- Altheide, D. (1987) Format and Symbols in TV coverage of Terrorism in the United States and Great Britain, *International Studies Quarterly*, Vol. 31, No.2, pp. 161-176.

Vrijdag 8 maart: Nieuwe Media en Democratie

- Gibson, R. (2009) New Media and the Revitalisation of Politics, *Representation*, Vol. 45, No.3, pp. 289-299.
- Woody, D. (2008) New Competencies in Democratic Communication? Blogs, Agenda Setting and Political Participation, *Public Choice*, Vol. 134, No. 1, pp. 109-123.

Maandag 11 maart: Onderzoeksvoorstel

Woensdag 13 maart: Onderzoeksvoorstel

Vrijdag 15 maart: Onderzoeksvoorstel

Maandag 18 maart: Responsiecollege en uiterste inleverdatum onderzoeksvoorstel